

Митрополит Іларіон взяв участь в презентації каталогу "Давньоруський живопис XII- XIII століть" в Третьяковській галереї

20 травня 2021 в Державній Третьяковській галереї в Москві відбулася презентація академічного каталогу, присвяченого домонгольському мистецтву XII-XIII століть, найдавнішої і найціннішої частини колекції Третьяковської галереї.

Каталог "Давньоруський живопис XII-XIII століть" включає опис п'ятнадцяти творів домонгольського живопису, у тому числі одинадцяти ікон і чотирьох фрагментів мозаїк і фресок, які походять із зруйнованого Михайлівського Золотоверхого монастиря в Києві, а також ікони Богоматері Печерської (Свенської).

В презентації взяв участь голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон.

У своєму виступі Владика висловив подяку колективу Державної Третьяковської галереї за "багаторічну подвижницьку працю у збереженні давніх ікон", особливо підкресливши, що всі ці ікони "складають безцінне надбання і нашої Церкви, і нашої Батьківщини".

Митрополит Іларіон також відзначив: "В каталозі, який ми сьогодні представляємо, зібрані ікони домонгольського періоду, серед яких я хотів би особливо виділили образи Пресвятої Богородиці. Це і ікона "Устюзьке Благовіщення", це і новгородська ікона "Облачне Успіння", і Свенська ікона Божої Матері. І, звичайно, цариця всіх богородичних ікон - Володимирська ікона Пресвятої Богородиці, яка перебуває в Третьяковській галереї в храмі святителя Миколая і служить одночасно і музейним експонатом, і об'єктом поклоніння для багатьох віруючих.

Дивовижно, що таємниця Богородиці розкривалася в Церкві поступово, не відразу. Коли ми звертаємося до історії ранньохристиянської Церкви, в літературних пам'ятниках того часу ми майже не бачимо згадки про Діву Марію, хоча Її зображення вже зустрічаються в римських катакомбах.

Настає V століття, коли єретик Несторій вирішує, що Діву Марію слід називати не Богородицею, а Христородицею, так як Вона народила не Бога, а людину Христа. Але слово "Богородиця" вже тоді вживалося в богослужінні, воно полюбилося церковному народу, і коли Несторій почав проповідувати своє навчання, церковний народ повстав, богослови згуртувалися для того, щоби захистити вшанування Пресвятої Діви як Божої Матері. Святі отці Церкви говорили: так, дійсно Вона народила Ісуса Христа по людству, але Ісус Христос - це Воплочений Бог, а тому Вона справедливо йменується Богородицею.

З цього моменту шануванню Богородиці в Церкві був наданий зовсім новий імпульс: почали будувати храми на Її честь, створювати образи, мозаїчні зображення, фрески. І навіть іконоборча ересь не змогла похитнути любов церковного народу до Пресвятої Богородиці.

А коли Православ'я прийшло до Русі, то разом із Православ'ям до Русі прийшла і Пресвята Богородиця. І нашому народові особливо полюбилися ті ікони, які спочатку писалися в Візантії, а потім за їх зразками наші руські майстри стали створювати свої шедеври.

По все це і про багато іншого йдеться в цьому унікальному каталозі. В ньому розповідається про те, як створювалися ікони, як вони реставрувалися, як шар за шаром розкривалося давнє письмо і яка це була кропітка праця багатьох поколінь реставраторів.

Я хотів би побажати великих успіхів і допомоги Божої всім, хто трудиться в Третяковській галереї. Це чудове, видатне зібрання ікон, аналогів якому не існує в світі.

Дай Бог, щоби ці ікони так само дбайливо зберігалися, і ще багато поколінь реставраторів могли трудитися над ними і над іншими іконами, які потребують реставрації. Дай Бог, щоби з'являлися все нові і нові видання, присвячені цій темі, а саме головне - щоби дорога до цих ікон була відчинена для кожного бажаючого".

Після закінчення виступу директор галереї З. І. Трегулова тепло подякувала митрополиту Іларіону за участь в презентації і за добрі слова на адресу співробітників закладу.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/87331/>